

ארכיון מק"י המקוון

עמ' 8

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדבר

ZO HADEREKH

زوهديرخ

גיליון 38 / 1 באוקטובר 2025

צילום: לירי אגוני / פלאטס 90

מה מסתתר מאחורי העסקה

עמ' 3

צילום: וואפא

למה סירבתי - ראיון עם סרן רון פיינר / עמ' 6-7

הרשימה המשותפת היא צו השעה / עמ' 5

מכתבים למערכת

תכלה שנה וקללותיה

העניינים רואות. הלב נשבר. כל איבר בגוף מרגיש שחייבים לפעול כדי לעצור את זה. בשבוע שחלף הגיעה המתקפה הישראלית על עזה לשיא חדש של אלימות. מאות אלפים נדחקים לדרום הרצועה, אנשים נמלטים על חייהם בעוד קרוביהם נקברים מתחת להריסות. את הרעד מעוצמת ההפגזות אפשר להרגיש גם במרכז הארץ. כמי שהקימו יחד את ארגון גישה לפני עשרים שנה בדיוק, אנשים שואלים אותנו האם אנחנו מאמינים שלמרות הכל יש עדיין סיכוי לשנות. התשובה שלנו היא: כמובן שכן. כל עוד יש מי שנאבקים למען שינוי - יש סיכוי לשנות.

העשייה של גישה היום קריטית מתמיד עבור תושבים בעזה. לכן החליט הארגון לצאת, לראשונה אי פעם, לקמפיין מימון המונים, שמטרתו: לסייע לעוד אנשים בעזה, לחזק את הפעילות הציבורית והמשפטית שלנו נגד המדיניות הנוראית שמובילה ממשלת ישראל. יותר מ-1,300 אנשים בישראל ובעולם התגייסו ותמכו בקמפיין שלנו, התמיכה הזאת מרגשת ומחזקת את כל חברי וחברות הצוות בעשייה שלהם. תודה! בזכות תמיכה של כמה תורמים גדולים, הסכום שהצלחנו לגייס עד סוף הקמפיין הוכפל ואף הגענו ליעד!

חגי תשרי, שרבים מאיתנו מציינים, הם הזדמנות לבחון את השנה שחלפה ולחשוב מה היינו רוצים לשנות - והשנה ישנם כל כך הרבה דברים שצריך לשנות. אנחנו לא אנשים שמוותרים בקלות - ובימים קשים אלה אנחנו מבקשים גם מכם ומכן להמשיך, לא לוותר, לא להרים ידיים. הצוות של גישה צריך את התמיכה שלכם, ותושבי עזה צריכים אותנו יחד - האנשים שמבינים שחייבים לפעול עכשיו כדי לעצור את הזוועה ולהציל חיים.

קנת מן ושרי בשי, מייסדי גישה

תחל שנה וברכותיה

אני שמחה וגאה לספר שלאחר עשור של מאבק, הצלחנו לשנות באופן יסודי את מציאות החיים של חלק מהמשפחות העניות, המודרות חברתית והפגיעות ביותר במדינת ישראל. בג"ץ קיבל את עתירתנו ואת דרישתנו החד-משמעית: לאפשר ייצוג משפטי להורים בהליכים בוועדות הדנות בגורלם של ילדים בסיכון, העלולים להסתיים בהוצאת ילדיהם מהבית. ייצוג בהליכים כאלה הוא זכות אדם בסיסית.

עוד הצלחנו לאסור על המשטרה להשתמש בפרשים לפיזור הפגנות; לטפל בעררים של מפונים משדרות שנרשמו בטעות כשוהים במלונות; לאפשר מעבר מהיר של חולים קשים מכפר עקב לירושלים; להרחיק מהגדה מתנחל שמוביל מתקפות אילמות נגד פלסטינים; להבטיח גישה ואספקה לבית החולים נאסר שבח'אן יונס; להגביל את האפשרות של המשטרה לפתוח בחקירה על עבירות ביטוי, ועוד.

נועה סתת

מנכ"לית האגודה לזכויות האזרח

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

טור פסיכולוגי ממלכתי בעזה

"בצבא נערכים לשדר את נאומו של ראש הממשלה בנימין נתניהו באו"ם ברחבי רצועת עזה - כך אמרו ל'הארץ' שני מקורות בצה"ל. לפי אחד מהמקורות, בפיקוד דרום גובשה פקודה להשמיע את הנאום באמצעות מערכות הגברה שיוצבו על גבי משאיות וליד גדר הגבול. לדבריו, המטרה של השמעת הנאום ברצועה היא לוחמה פסיכולוגית. מצה"ל לא נמסרה תגובה, ובצבא הפנו את 'הארץ' ללשכת ראש הממשלה לקבלת תגובה".

בר פלג, "הארץ", 26.9

כמו טראמפ, גם ויתקוף עושה לביתו

"אלכס ויטקוף, בנו של שליח טראמפ למזרח התיכון סטיב ויטקוף, פעל באחרונה לגייס מיליארדי דולרים מקרנות ממשלתיות בקטאר, באיחוד האמירויות ובכוויית עבור קרן השקעות גדול"ן בארה"ב השייכת למשפחתו. ויטקוף האב הקים את הקרן בסוף שנות ה-90, ועל אף שמכר חלק מאחזקותו בקרן, הוא עדיין בעל מניות בחברה. לפי התחקיר, הבן אלכס פעל בזמן שאביו ניהל מגעים עם ממשלת קטאר לגבי התיווך בין ישראל לחמאס. ההשקעות בקרן צפויות להניב מאות מיליוני דולרים למשפחה. גם נגד בנו השני של ויטקוף, זאק, עלו בעבר טענות על אודות התנהלות 'שחצתה גבולות אתיים' במיזם מטבעות קריפטו משותף עם משפחת טראמפ שמטרתו למשוך משקיעים מהמזרח התיכון".

דברה קמין, "ניו יורק טיימס", 27.9

ממשלת אין כלום כי לא היה כלום

"מעצרים של עוזרי ומקורבי השרה מאי גולן בחשדות לשחיתות, כולל ג'ובים פיקטיביים וחלוקת כספי ציבור לא כדין - הם לא אות כבוד למערכת אכיפת החוק בישראל, אלא אות נוסף להתפרקותה. לא מדובר בחשד להתנהלות לא חוקית במקרה בודד, אלא בהקמת מנגנון מושחת שפעל במשך תקופה במשרד ממשלתי, במקרה הזה המשרד לשוויון חברתי. בכך, המשרד לשוויון חברתי מצטרף למשרד החוץ שנחקר בו חשד למנגנון לחלוקת דרכונים דיפלומטיים; המשרד לביטחון לאומי שנחקר בו חשד למנגנון לחלוקת רישיונות נשק; משרד התחבורה שנחקר בו חשד למנגנון לחלוקת תקציבים לרשויות מקומיות לפי תמיכה בפריימריז; ולשכת ראש הממשלה שנחקר בה חשד למנגנון במימון קטארי.

כזכור, כבר חמש שנים מתנהל משפט ראש הממשלה נתניהו הנאשם כי הקים מנגנון להטיית הסיקור באתר 'וואלה' וגם מנגנון לקבלת מתנות מהמיליארד ארנון מילצ'ין".

איתי מק, "העין השביעית", 21.9

פעילים נגד המלחמה מפגינים בניו יורק בעת נאומו של נתניהו בפני האולם הריק של העצרת הכללית של האו"ם (צילום: פילס דיספטיש)

המושל טוני בלייר מחזיר את המנדט על פלסטין, הפעם האמריקאי מאחורי העסקה: תוכנית טראמפ להשתלטות על עזה

מועצת המנהלים, שתמנה בין שבעה לעשרה חברים, צריכה לכלול "ייצוג בולט של מוסלמים כדי להבטיח לגיטימציה אזוטרית ואמון". לנציגים המוסלמים אמורה להיות "תמיכה פוליטית במדינותיהם", ו"מוטב שיהיה להם גם מוניטין עסקי". במועצה אמור לשבת גם נציג פלסטיני אחד לפחות, ורצוי שיהיה איש עסקים.

לפי תוכנית בלייר, "רשות לקידום השקעות ולפיתוח הכלכלי של עזה" תבטיח השקעות כדי לקיים את מוסדות המנדט האמריקאי על עזה ואת שיקום הרצועה. זו תהיה "רשות מונעת על ידי מסחר, בראשות אנשי עסקים מקצועיים, שתהיה מופקדת על יצירת פרויקטים ברי-השקעה עם תשואה כספית ממשית". וכמובן לפחות "שלושה גופים ביטחוניים" בהשתתפות שכירי חרב זרים (ע"ע הקרן ההומניטרית לעזה).

בינתיים משטחים את עזה

בינתיים ממשיך "חזון טראמפ" הישן או "חזון נתניהו-בן גביר" החדש להתממש ברצועת עזה. "כשבועיים לאחר תחילת מבצע מרכבות גדעון ב', כוחות צה"ל תוקעים בימים אלו יתדות בשטחי העיר עזה, בהקמת מגנים מהם ייצאו לפשיטות ומרכזים לוגיסטיים גדולים בעומק שטח האויב, אליהם יחבורו קווי דלק, מים ויתכן שגם מתקן התפלה לטובת החיילים. עשרות דחפורי הנדסה קרבית ומשאיות עמוסות בטונות של חומרי נפץ זורמים מדי יום לקווי הלחימה הקדמיים. נראה שצה"ל בדרך למהלך ארוך חודשים של שיטוח שיטתי של מאות בניינים בעיר עזה", דיווח השבוע "ידיעות אחרונות".

כמו כן, "באגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה משלימים בימים אלו את הקמתם של שלושה מרכזים לוגיסטיים בתוך שכונות העיר עזה ובחלק המערבי של העיר, ליד החוף. זה מעיד על כך שצה"ל מתכונן לתמרון ארוך נוסף בעיר, שני במספר מתחילת המלחמה. עיקר התנועות בשטח הן של אמצעים הנדסיים בהיקפים גדולים בהרבה מהתמרון הראשון בעיר. בחודשים הראשונים של המלחמה; עשרות טונות של חומרי נפץ מסוגים שונים וכלי צמ"ח כדחפורים ודי-9, חלקם אורחיים שצה"ל שכר, נכנסו לעזה. אלו מיועדים לא רק לאיתור והשמדת מנהרות גדולות וחשובות של חמאס, אלא לשיטוח עד ליסוד של עשרות אם לא מאות בניינים". "שיטוח עזה" – זה בדיוק הפשע הנלווה לרצח העם ולטיהור האתני.

שמואל אורני

למרות המילים הגבוהות, המלחמה והטבח בעזה טרם נסתיימו, החטופים טרם שוחררו. וזה גם לא יקרה כי מאחורי "עסקת 21 הנקודות", שהציגו השבוע (29.9) נשיא ארה"ב דונלד טראמפ וראש הממשלה בנימין נתניהו בבית הלבן בווינגטון, מסתתרת תוכנית אחרת: התוכנית לקידום ההגמוניה האמריקאית באזור תוך שלילת המפתח לפתרון הסכסוך העקוב מדם: הקמת מדינת פלסטינית עצמאית בצידה של ישראל.

התוכנית שהוצגה (הדגש הוא ב"הוצגה" – לא מומשה) היא גרסה לייט של "חזון טראמפ" מלפני כשנה ובמרכזו: שליטת ארה"ב ברצועת עזה שהוגדרה "פיסת הנדל"ן" בפי הנשיא. לשם גיבושה הסופי ולמימושה גייס טראמפ את ראש ממשלת בריטניה ומנהיג הלייבור לשעבר, טוני בלייר, ואת חתנו ושותפו לעסקים ג'ארד קושנר.

על פי המסמך שנחשף ב"וול סטריט ז'ורנל", ב"הארץ" ובאתר "זמן ישראל" בשבוע שעבר, תוכנית בלייר לניהול עזה "ביום שאחרי" משרטטת מבנה היררכי רב-שכבתי: בראש הפירמידה יהיו בכירים מהעולם העסקי והדיפלומטי ואילו תפקידי השטח מיועדים לפלסטינים. יצוין שפרטי תוכנית בלייר לא נמסרו במסיבת העיתונאים בבית הלבן השבוע, אשר בסיומה לא הותר לעיתונאים להציג שאלות.

לממשל המעבר ברצועה יהיו לפי תוכנית בלייר סמכויות רחבות ביותר, שיכללו "אחריות לתיאום ביטחוני" (מה זה בדיוק?) ולחקיקה שתנהל את חיי התושבים הפלסטינים. התוכנית מציגה מתווה לממשל למשך שלוש שנים, מבלי לפרט מה צפוי לקרות לאחר מכן.

מועצת המנהלים של רצועת עזה

בראש הממשל החדש, שיעמוד תחת ניהולו האישי של טראמפ ובשליטה אמריקאית תעמוד "מועצת מנהלים" – כמקובל בתאגידים עסקיים. במסמך הוזכרו שמות אפשריים של חברי מועצת המנהלים בממשל המעבר – סיגריד קאק, המתאמת מטעם האו"ם לתהליך השלום במזרח התיכון, האמורה להיות נציגת האו"ם; מרק רוואן, משקיף יהודי-אמריקאי ומנכ"ל בית ההשקעות "אפולו"; והמיליארדר המצרי נגיב סאווריס. במסמך שנחשף כתוב כי ייתכן שאריה לייטסטון, ראש המכון להסכמי אברהם בווינגטון המעורב עמוקות בעסקי "הקרן ההומניטרית לעזה" הידועה לשמצה, יהיה גם הוא במועצת המנהלים. עוד נכתב במסמך בלייר כי

שולל עיסקות חטופים ותומך במלחמת נצח

מינוי זיני הוא סכנה לכולנו

טרור יהודי, הפקרת חטופים והפרות של פסיקות בג"ץ, מסרו.

לפני שנתיים: הטבח המחדל והזעם

"הטבח, המחדל והזעם" נכתב בשער גיליון "זו הדרך" שראה אור לפני שנתיים, ב-11 באוקטובר 2023, ימים ספורים לאחר תחילת המלחמה. המאמר בעמוד 3 בכותרת "טבח דו-צדדי ומסקנה אחת: ביבי הביתה", הסתיים במילים "תהיה זו מלחמה ארוכה" - מבטיחים קברניטים וגנרלים. פירוש הדבר: אזרחים רבים, ישראלים ופלסטינים, ימצאו את מותם בנסיבות טרגיות. נתניהו, במצוקתו הפוליטית הרבה, יודע היטב שברגע שיפסק רעם התותחים, ייצאו המונים לרחובות הערים ויידרשו את התפטרותו. בשל כך הוא רוצה 'ממשלת חירום לאומי', ויש הקונים את הסחורה הפגומה.

"אך לא צריך להמתין עד למותם של אלפים נוספים. כבר כעת יש למנוע את הקמת ממשלת ימין מורחבת, לדרוש את הפסקת הקרבות ומו"מ מידי להחזרת החטופים. נאבק כדי שממשלת המחדל מלא-מלא תחדל מלהתקיים", הבטיח השבועון.

עוד בגיליון: ידיעה על "משפחות האזרחים הישראלים שנחטפו בידי חמאס שהקימו ביום ראשון (8.10) מטה מאבק להשבתם וערכו מסיבת עיתונאים". בידיעה צוין כי "עד עתה לא פרסם שום גורם רשמי את שמותיהם של החטופים ומספרם. דובר חמאס מסר בשני (9.10) כי ברצועה מוחזקים 130 שבויים ישראלים וזרים ובהן נשים, ילדים, זקנים וחיילים. לפי חמאס, ארבעה מהחטופים נהרגו בהפצצות הבלתי פוסקות של חיל אוויר ברצועה עזה, אשר גבו את חייהם של יותר מ-500 תושבים".

אורי דוד, אביהן של האחיות הודיה ותאיר, אמר במסיבת העיתונאים: "אנחנו דורשים מהממשלה שלנו תשובות. לא כולן יהיו משמחות. אנחנו רוצים להחזיר את הבנים והבנות כמה שיותר מהר הביתה. ישנן משפחות שלא יודעות כלום". דוד סיפר על החטיפה: "אמרתי לבנות שלי בטלפון: תשכבו יחד, תעצרו את הנשימה. הייתי איתן בטלפון חצי שעה. שמעתי ארבע נשימות, ובזה הסתיימה השיחה. היא כבר לא ענתה לי. אני מבקש שכל העולם יראה את זה".

גם האגודה לזכויות האזרח הביעה זעזוע בעקבות הטבח הנפשע במאות חפים מפשע והדגישה: "על ממשלת ישראל האחריות לפעול לשחרורם לאלתר של השבויים והחטופים. עליה לסייע מיד באיתור נעדרים, לחלץ מאזור המלחמה את מי שעודם מצויים בו, ולהעמיד לאלתר אמצעי מיגון למי שמצויים באזור. יש להימנע מפגיעה בתשתיות הדרושות לצרכים הומניטריים ובאוכלוסייה אזרחית".

ועדת גרוניס, המוסמכת לבדוק את טוהר המידות במינויים בכירים, אישרה (25.9) את מינויו של האלוף במילואים דוד זיני לראש השב"כ. הוועדה קבעה כי "אין בעיה מתחום טוהר המידות" במינויו ושכמזכ המושפטי הנוכחי ראש הממשלה נתניהו מוסמך למנות את ראש השב"כ למרות החקירות בפרשת קטרגייט.

בחד"ש תקפו את מינויו של זיני לראש השב"כ. לדברי החזית: "מינוי זיני, לאחר ששלל עסקות חטופים באופן עקרוני, הביע תמיכה במלחמת נצח ותקף את בג"ץ, הוא צעד מסוכן עבור כולנו, ערבים ויהודים. הוא נותן אור ירוק לטרור היהודי בגדה המערבית, לרדיפת המיעוט הערבי בישראל ולרדיפת מתנגדי ממשלת הימין בארץ".

בחד"ש הוסיפו: "כבר כיום הטרור המתנחלי בגדה פועל באופן שיטתי. השבוע רצח מתנחל פלסטיני באלמוע'ייר ולאחר מכן פתחו מתנחלים באש על הלווייתו, וזאת עם חסינות מלאה מצד רשויות האכיפה ומצד השב"כ. עצימת עיניים זו צריכה לזעזע את כל אזרחי ישראל הדוגלים בעקרונות הדמוקרטיה וזכויות האדם, שכן כל מה שנותר הוא לשנות את הכוונת של הרובה".

מתעלם מבג"ץ

"זיני סימן בעבר בתקיפתו את בג"ץ, כי הוא מוכן להתעלם מהחלטות בתי המשפט כליל אם יידרש. לאור חשיפות בימים האחרונים המעידות על מספר ניסיונות בעבר של ראש הממשלה נתניהו למתן הוראות בלתי חוקיות לראשי שירות הביטחון הכללי, המינוי הוא איום משמעותי אף יותר. מהרגע שהמחלקה היהודית תחל לרדוף את מתנגדי השלטון בתוך ישראל הנאבקים בכלים דמוקרטיים, במקום להיאבק בטרור המתנחלים הרוצח חפים מפשע, שורף בתים וגידולים חקלאיים ומבצע פוגרומים חוזרים - הדיקטטורה של הימין הקיצוני תושלם ותאיים על כולנו", הדגישו.

"אל תטעו: הטרור היהודי בשטחים והתעצמות המאפיינים הדיקטטוריים בישראל הם שני צדדים של אותו מטבע, שאינו מבחין בין צידי הקו הירוק או במגבלות ספר חוקים. כל מי שעומד כיום מגד צריך לצפות למצוא עצמו בקרוב בסכנה מיידית. חובתו הדמוקרטית של כל אזרח, יהודי או ערבי, להיאבק נגד המסלול שממשלת ישראל בחרה לפני שיהיה מאוחר מדי. ממשלת ההשמדה חייבת ליפול, לפני שהטרור החמוש ייצא מכלל שליטה", הוסיפו.

עם פרסום ההודעה על אישור המינוי, הגישה התנועה לאיכות השלטון עתירה בדו"ח לבג"ץ, בדרישה להורות ליועצת המשפטית לממשלה ולמשטרה לפתוח בחקירה פלילית נגד ראש הממשלה בנימין נתניהו והאלוף זיני בחשד לעבירות חמורות, בהן שיבוש מהלכי משפט, הדלפת מסמכים מסווגים, מרמה והפרת אמונים.

פעילי תנועת משנים כיוון הפגינו במחאה על מינויו של זיני מול ישיבת הר המור מיסודו של הרב טאו בשכונת הר חומה שבירושלים המזרחית שתחת כיבוש. "תלמידי הרב טאו, ביניהם זיני, חונכו על ברכי השוביניזם, הגזענות, ההומופוביה והעליזות היהודית - ואינם יכולים לעמוד בראשות שב"כ. מדובר בסכנה מיידית לדמוקרטיה הישראלית שעשויה להתיר

הרשימה המשותפת - צו השעה

ח"כ איימן עודה במערכת הבחירות 2019 (צילום: הרשימה המשותפת)

מחדש כרשימה טכנית לצורך ההתמודדות בבחירות, ולאחריהן תתפצל הרשימה לארבעה סיעות עצמאיות שכל אחת מהן תעשה כרצונה.

לפי הצעה זו, הרשימה המשותפת תתמודד בבחירות ללא מצע פוליטי מוכרז. הציבור ייקרא להצביע לרשימה שחלק ממנה יהיה אופוזיציה לוחמת וחלק אחר עלול לשרת את הממסד. ברור שבתנאים אלה יקשה על הרשימה לנהל מסע בחירות יעיל, או בכלל לפנות לציבור עם מסר קוהרנטי וברור. לכן גם הצעה זו אינה קבילה.

זכותו של הציבור לדעת מה יעשו נציגיו בכנסת לפני שיבחר בהם, וחובה על הרשימה להציג פרוגרמה פוליטית ברורה בפני הבוחרים. יתר על כן, בתנאים של פשיזם גובר ומתקפה גזענית על הציבור הערבי, האם נכון שמיד אחרי הבחירות ישוּבו ארבע המפלגות להתקוטט זו עם זו, במקום לפעול כגוש אחד נגד ההסתה והרדיפה?

רשימה שתפעל כגוש אחד

לכן, אין להסתפק בפתרונות קלים ובהסכמות שטחיות. מזכיר חד"ש, אמג'ד שביטה, הדגיש בראיון לרדיו א-נאס: "הקמת הרשימה המשותפת היא כורח לאומי. אנחנו בחד"ש היינו הראשונים שקראנו לקיים ישיבה משותפת של נציגי ארבע המפלגות. בישיבה השנייה בהרכב זה הצגנו יחד עם חברינו מתע"ל מפת דרכים להקמה מחדש של הרשימה המשותפת. אנחנו סבורים שכל הצדדים צריכים להתפשר מעט ולמצות את המשותף למען הקמת רשימה אחת שתהיה מסוגלת להתמודד עם האתגרים הפוליטיים הגדולים הניצבים בפנינו. אנחנו קוראים להגברת המאמצים להקמת רשימה משותפת שתפעל לפני ואחרי הבחירות כגוש אחד."

הוסיף שביטה: "אנחנו יודעים שיש מחלוקות פוליטיות, אבל אם לא נצליח למצוא שפה פוליטית משותפת, החברה הערבית כולה תשלם את המחיר. אנחנו קוראים לשבת יחד ולהגיע לעמק השווה". עוד אמר שביטה כי חד"ש הציעה שאוקטובר יהיה החודש האחרון למו"מ בין המפלגות, בשאיפה להגיע להסכם עד סוף החודש. לדבריו, "אין סיבה לפער של שבועיים או שלושה בין פגישה לפגישה. דרושה עבודה אינטנסיבית כדי להתגבר על המחלוקות."

א. בן יאיר

הרשימה המשותפת התמודדה לראשונה בבחירות לכנסת ה-20 בשנת 2015, ושרה שיא היסטורי של הייצוג הערבי בכנסת כשזכתה ב-13 מנדטים. ההתמודדות המשותפת של חד"ש, רע"מ, בל"ד ותע"ל סחפה את הציבור הערבי, והעלתה את אחוז ההצבעה בקרב מ-56% ל-64%. שיעור ההצבעה למפלגות הלא-ציוניות הגיע אף הוא לשיא היסטורי של כ-85%. חד"ש, כתנועה שהובילה את הרשימה, זכתה אז בחמישה מנדטים ושחזרה בכך את הישגה הגדול מהבחירות לכנסת התשיעית ב-1977. ב-2020 התחזקה הרשימה המשותפת אף יותר וזכתה במספר שיא של 15 מנדטים.

פירוק הרשימה המשותפת ב-2021, שלווה במאבק בין רע"מ מצד אחד לבין חד"ש, תע"ל ובל"ד מצד שני, הסב אכזבה מרה בציבור הערבי והוריד שיעור ההצבעה שלו. רע"מ בראשות מנסור עבאס פנתה לדרך חדשה: היא הציגה עצמה כשותפה קואליציונית פוטנציאלית של הימין (כולל הליכוד והציונות הדתית!), ואכן הצטרפה לקואליציה של בנט ולפיד. בבחירות שלאחר מכן פרשה גם בל"ד מהרשימה, התמודדה בבחירות לבדה ולא עברה את אחוז החסימה. כיום, שותפיו לשעבר של מנסור עבאס מתנערים ממנו ומצהירים בגלוי כי לא יוכל להיות בהרכב "ממשלת השינוי" הבאה.

יתרונותיה של המשותפת

בחודשים האחרונים, על רקע מלחמת ההשמדה ברצועת עזה וההסתה הגוברת נגד הציבור הערבי בישראל, החלו מגעים בין ארבע המפלגות להקמה מחדש של הרשימה המשותפת. בתנאים חמורים אלה, מבינים בארבע המפלגות כי איחוד הוא צו השעה. סקרים שנערכו בציבור הערבי אף מצאו כי הקמת רשימה משותפת חדשה תעלה משמעותית את שיעור ההצבעה של הערבים ותגדיל את הייצוג הערבי בכנסת בכמה מנדטים.

יתרונותיה של הרשימה המשותפת ברורים: איחוד כל הכוחות בציבור הערבי במאבק נגד הפשיזם ומלחמת ההשמדה, ומניעת אובדן קולות מיותר כפי שקרה בבחירות האחרונות. המצביעים היהודים שמשמאל למפלגת "הדמוקרטים" של הגנרל גולן יוכלו למצוא ברשימה המשותפת בית פוליטי המחויב לשלום, לשוויון, לשותפות ערבית-יהודית ולצדק חברתי.

הקשיים שבדרך

אך הדרך להקמה מחדש של הרשימה המשותפת רצופה מהמורות. ארבע המפלגות פתחו במשא ומתן וכבר קיימו שתי ישיבות משותפות לליבון המחלוקות הפוליטיות ביניהן. בסלע המחלוקת העיקרי - שאלת ההצטרפות לקואליציה - ניצבת רע"מ לבדה מול שלוש המפלגות האחרות. למרות תמיכת מפלגות המרכז-ימין במלחמת ההשמדה בעזה, בכיבוש השטחים הפלסטיניים ובמדיניות קפיטליסטית אכזרית, סבורה רע"מ כי הדרך לשמירה על האינטרסים של הציבור הערבי היא הצטרפות לקואליציה הציונית כשותפה זוטרה.

ברור שתנועה כמו חד"ש - שחרתה על דגלה את המאבק בכיבוש, את החתירה לשלום ואת הצדק החברתי - לא תוכל להשלים עם הצטרפות לקואליציה כזו. גם תע"ל ובל"ד, שהתנגדותן לכיבוש לא פחותה, לא יוכלו לקבל זאת. משכך היו מי שהעלו הצעה חלופית: הרשימה המשותפת תוקם

סרן (מיל') רון פיינר בדרם למעצר בגין סירובו לשרת בצבא הכיבוש ברצועת עזה, 25 במאי 2025 (צילום: מחזקים)

ראיון עם הסרבן סרן (מיל') רון פיינר רק סרבנות יכולה לעצור את המלחמה

שלנו היא קודם לאנשים שלנו ולדברים שקורים בשטח. מפקד שרואה משהו חריג שקורה בשטח חובתו להגיד שזה לא בסדר. אני רואה שהרמטכ"ל אייל זמיר מתנגד למבצע מסוים ושהפצ"רית יפעת ירושלמי אמרה שהמבצע לכיבוש עזה הוא לא חוקי בגלל שפינוי האזרחים מהעיר עזה נעשה ללא מקום לפנות אליו. זו סיטואציה שבה הייתי מצפה מאנשים להגיד חלאס, זו פקודה שאנחנו לא ממלאים.

הגענו לגבול מסוים שיצר בי חוסר אמון בצבא. יש אנשים שמבחינתם אין קו אדום. אני רואה תמיכה ציבורית רחבה בהפסקת המלחמה ואני רוצה לגרום לכך שתמיכה זו תגיד למפקדים הבכירים (מפקדי חטיבות ומפקדי אגודות): עיצרו את המלחמה. זה יכול לקרות גם ללא תמיכה ציבורית, למשל בכך שקצין יודיע על סירוב, אבל צריך להדגיש שזה דורש אומץ מטרף. אם תהיה תמיכה מהשטח זה מאוד יעזור לקדם את הסרבנות. מהפלוגה שלי אני לא היחיד שהחליט לא להגיע למילואים, שיעור ההתייצבות היה משהו כמו 50-60 אחוזים. אבל מעטים האנשים שמוכנים להודיע בפומבי על סירוב.

באלה ערכים אתה דוגל?

אני דוגל בחירות, בשוויון ובצדק חברתי. הייתי פעיל בנוער מרצ ובמטה של אילן גילאון. נסענו להפגין בת"א למען הגדלת קצבות הנכים. אני מאמין בפתרון מדיני בו שני העמים יגיעו לביטוי לאומי, למרות שאין לי העדפה לפתרון מסוים.

כיצד השפיעה עליך המלחמה נפשית וכלכלית?

שירתי בלבנון בחטיבת הנח"ל הצפונית. לא שירתי בעזה. בצבא הכינו אותנו להשפעות הפיסיות של המלחמה: רמות סטרס גבוהות, תגובות כמו ערנות יתר, רגישות לרעשים ונהיגה מסוכנת. לקח לי חודש להתאושש מזה. לא נפגעתי כלכלית מהמלחמה. שכירים ששכרם נמוך קיבלו את מלוא שכרם מהביטוח הלאומי. עצמאים קטנים

אחרי 270 ימי מילואים במלחמת ההשמדה על עזה, החליט סרן (מיל') בחטיבת הנח"ל רון פיינר לסרב. פיינר הוא סטודנט לפילוסופיה, כלכלה ולמדע המדינה באוניברסיטת חיפה, פעיל בתנועה "עומדים ביחד" וממקימי הארגון "חיילים למען החטופים" המאגד 370 חיילים במילואים ובסדיר. לאחרונה כינסו פיינר וחבריו מסיבת עיתונאים בה הם הצהירו על סירוב וקראו לממשלה לעצור את המלחמה ולהחזיר את החטופים. בתחילת החודש אמר פיינר לאלמוז מנגיסטו מערוץ 12: "יש לנו אחריות כאזרחים, לפני שאנחנו חיילים. הרמטכ"ל התנגד לתוכנית לכיבוש העיר עזה, כי ייהרגו בה חיילים וחטופים, ואנחנו צריכים לתת לו גב, להראות לו שאנחנו איתו". השבוע התראיין פיינר ל"יזו הדרך" וסיפר על הסיבות לסירוב ועל הדרך להגדלת מעגל הסרבנים.

מדוע בחרת לסרב לאחר 270 ימי מילואים?

הרגע שהיה עבורי הכי משמעותי היה הרגע של פיצוץ הפסקת האש האחרונה במרס. אני זוכר שקמתי בבוקר, פתחתי את הטלגרם וזה הדבר הראשון שראיתי: נגמרה הפסקת האש, ממשיכים לשלב ב', בן גביר חוזר לממשלה חוזרים להפציץ בעזה, החטופים לא חוזרים וכמובן כל הדברים הנלווים הנוראים. זה העמיק אצלי את משבר אמון שהיה לי במלחמה ובממשלה. אם לפני זה שירתתי למרות שהיו לי חילוקי דעות מסוימים עם מה שקורה, באותו רגע הקרעים היו עמוקים ביותר. חיפשתי איזו סיבה להמשיך המלחמה ולא מצאתי שום סיבה שבגללה המלחמה צריכה להימשך.

קראתי את הטיעונים הימניים שהכי מצדיקים את המלחמה ופשוט לא הצלחתי להשתכנע מהם: הם מבוססים נטו על שקרים. זה היה משבר אמון מטרף, בעיקר עם הממשלה אבל גם עם הצבא, ומשבר האמון רק מעמיק.

חינכו אותנו בצבא לכל מיני דברים שצריך להקפיד עליהם, בין היתר – לא למלא פקודה בלתי חוקית בעליל. המחויבות

אדומים. מחאות גדולות לא עוצרות מלחמה. צריך לקרוא לסירוב כדי להצליח לעצור אותה. אנו קרובים לנקודת הכרעה. המלחמה תיעצר כאשר תחשוש הממשלה מסרבנות המונית שתפגע בצבא. גם שביתה כללית, רחבה מזו שנוסחה, יכולה לעזור.

זוהר אלון

המנגנון מאחורי הרעבת עזה

440 אנשים, מתוכם 147 ילדים מתו מתת-תזונה מאז אוקטובר 2023, כך מסרו השבוע גורמים רפואיים ברצועה. בתחילת מלחמת ההשמדה על עזה, הטילה ישראל סגר מוחלט על הרצועה. בחודשים שלאחר מכן מנעה ישראל לסירוגין הכנסה של מזון, מים, דלק ותרופות דרך המעברים היבשתיים שבשטחה. גם כאשר בעקבות לחץ בינלאומי הסכימה ישראל לאפשר הכנסת סיוע, היא עשתה זאת בהיקף שרוחק מלענות לצורכי האוכלוסייה. דו"ח של בצלם שפורסם באוגוסט סקר את הדרכים בהן ישראל מרעיבה את עזה, תוך שהיא מציגה תמונה שקרית לפיה לא קיים ברצועה רעב חמור. כמעט כל אוכלוסיית עזה סובלת מחוסר ביטחון תזונתי חריף, כאשר מעל למחצית האוכלוסייה נמצאת בשלבים 4 ו-5 המוגדרים כמצב חירום וכאסון. רבע מאוכלוסיית הרצועה נמצאת במצב של רעב יומימי. שריף אל-כפארנה מבית חנוך, בן 31 ואב לארבעה, סיפר לבצלם על בנו יאזן שנפטר מתת-תזונה: "יאזן ששקל 15 ק"ג לפני המלחמה, איבד משקל במהירות. הרופאים אמרו שחייבים לאשפז אותו בגלל תת-תזונה וירידה חדה במשקל. הייתה לו גם הצטברות ליחה בחזה. ב-3.3.24 בשעה 4 לפנות בוקר התקשרה אלי אשתי והודיעה שיאזן מת".

מאז תחילת המתקפה על עזה באוקטובר 2023, הפעילה ישראל מצור מוחלט שהוביל למחסור חריף במזון. בחודש הראשון נחסמה הכנסת הסיוע לחלוטין. לאחר מכן הותר מעבר של משאיות מזון בודדות לעומת מאות שנכנסו לרצועה קודם לכן. במהלך 2024 הוגבל הסיוע בעיקר לדרום הרצועה, בעוד שחלקה הצפוני כמעט לא קיבל מזון. גם בימי הפסקות האש נותר היקף הסיוע נמוך בהרבה מהנדרש. במרס 2025 הוטל מצור מוחלט שארך יותר מ-70 יום.

מנגנון הרעבה נוסף הוא הפגיעה במערכי הסיוע שהיו קיימים. ארגונים בינלאומיים ויוזמות מקומיות פעלו כדי למנוע בעזה רעב המוני. אך ישראל פעלה בעקביות לסיכול מאמציהם. אונר"א שסיפקה סיוע חיוני לרבות משפחות הוגבלה קשות בפעילותה. במקביל, תקף צה"ל לפחות שלוש פעמים את שיירות המזון של רשת המטבחים של הארגון המטבח המרכזי העולמי שחילק בתחילת 2025 מאות אלפי ארוחות חמות ביום, והרג עובדי סיוע.

בצלם תיאר כיצד ישראל לא רק חוסמת סיוע, אלא גם הופכת את הגישה אליו לקטלנית. מתחילת 2024 נרשמו עשרות מקרים של ירי על אזרחים שנאספו ליד משאיות חלוקה. ב-29 בפברואר השנה נהרגו כך יותר ממאה. דיווחים נוספים תיעדו ירי ממסוקים, מטנקים ומרחפנים על המוני רעבים. הירי גרם מאות הרוגים ופצועים. על רקע לחץ בינלאומי הוקמו "מרכזי חלוקה" של הקרן ההומניטרית לעזה (GHF) בתיאום עם הצבא, אך אלה תוארו בידי האו"ם וארגוני זכויות אדם כ"מלכודות מוות": מוקדי סיוע המוניים שבפועל משכו אליהם אוכלוסייה נואשת וחסרת אונים – והפכו לזירות ירי חוזרות. עדויות של חיילים ואף אנשי אבטחה אמריקאים מעידות כי הכוחות קיבלו הוראות לירות ישירות על אזרחים לא חמושים.

שהכנסתם משתנה לא קיבלו פיצוי כלכלי, כיוון שהם לא הצליחו להצהיר על הכנסות בגלל שירותם הצבאי. זכיתם בהטבות כלכליות שהלכו וגדלו. הממשלה הבינה שהיא צריכה לקנות את תמיכת חיילי המילואים שכן מספר המתייצבים פחת.

המלחמה פגעה בתוכניות האישיות שלי. תכננתי להדריך בשנת שירות וזה לא קרה.

האם סרבנות המונית יכולה לעצור את המלחמה?

המהלך הכי חשוב לסיום המלחמה הוא סרבנות פומבית. זו תורמת גם לסרבנות אפורה. הסרבנות הפומבית מפעילה לחץ על מקבלי ההחלטות ומחזקת את המחאה. יש לה אפקט ציבורי אדיר. הממשלה לא נבהלת מהפגנות של 400 אלף איש, אבל הסרבנות מבהילה אותם. הם חוששים מפגיעה פוליטית בבחירות הבאות.

כיצד הגיבה סביבתך הקרובה לסירוב שלך?

גדלתי במושב בן עמי בגליל המערבי, שהוא אזור מעורב של יהודים וערבים. התיכון שלמדתי בו מאפשר ומקבל פעילות פוליטית. תמיד היינו מדברים שם גם על אקטואליה. הפן האישי משפיע מאוד. אנשים חוששים מתגובות שיקבלו. אבא שלי היה קצין בגולני וההורים חששו שהסירוב יפגע בי. הם חששו שהסירוב ישפיע על הלימודים שלי באוניברסיטה.

בכלא ישבתי יומיים, ובמהלכם יצא לי לדבר עם הסרבן איתמר גרינברג על ההבדלים בין סרבן לשירות סדיר ולסרבן שהוא קצין. בכלא פגשתי חיילים רבים שהתלהבו לפגוש קצין המייצג בעיניהם את המערכת עצמה. בכלא צבאי האווירה היא אנטי-מערכתית.

בסביבה הקרובה עודדו אותי במיוחד לסרב חבריי הקרובים. אבל לא בכל חלק בחברה זוכים סרבנים להערכה וללגיטימציה. גם אנשים שיצא לי לדבר איתם ואשר אינם תומכים בדעות שלי, מכבדים את ההחלטה שלי. עברו כבר כמעט שנתיים של מלחמה, וגם הם אומרים: מספיק.

אתה ממקימי הארגון חיילים למען החטופים. כמה חברים בארגון וכיצד אתם מתכוונים להשיג את מטרתכם?

מספר חברינו כ-400: רבע מחיל רגלים, רבע מחיל מודיעין והשאר מחילות אחרים. הארגון קם בעקבות עצומה שפרסמנו. כל החברים בארגון שירתו זמן מסוים מאז 7 באוקטובר. לא כל החברים סירבו וחלקם ממשיכים לשרת גם כעת. קשה לאמוד את התמיכה בסרבנות, אבל נראה שהלגיטימציה לסרב גדלה בחברה הישראלית.

אנו משתפים פעולה עם ארגונים נוספים כמו עומדים ביחד. הקמנו קו פניות הנותן מענה לחיילים. אנו מחלקים פליירים ופעילים ברשתות החברתיות. אנו עדים לאפקטיביות של פעילותנו.

בתא הסטודנטים של עומדים ביחד באוניברסיטת חיפה, בו אני פעיל, הפגנו כל שבוע בשנה האחרונה. האוניברסיטה ניסתה לאסור על הפעילות. הגשנו עתירה וניצחנו. המרצים הצטרפו אלינו והחלו להפגין גם הם כל שבוע עם תמונות של ילדים שנהרגו בעזה.

במה טועות מפלגות האופוזיציה הצינית?

מנהיגי האופוזיציה המתנגדים למלחמה ורוצים הסכם צריכים להפסיק להיות אמביוולנטיים כלפי סיום המלחמה והחזרת החטופים. המלחמה מסבה נזק מתמשך לכל מי שחי פה. גם לרמטכ"לים לשעבר כמו בני גנץ צריכים להיות קווים

עשרות טקסטים של מק"י הועלו לארכיון האינטרנט המרקסיסטי

מסע אל ההיסטוריה השמאלית בישראל

ומאמרים על זכויות עובדים והמאבק לצדק חברתי, דרך דיונים על שלום ושותפות יהודית-ערבית, ועד תיעוד של אירועים היסטוריים שעיצבו את פני השמאל בישראל והשפיעו על סדר היום הציבורי.

חלק בלתי נפרד מן התוכן החדש הוא אוסף מקיף של חוברות ומאמרים תיאורטיים – ניתוחים אידיאולוגיים מעמיקים, מאמרים על מדיניות כלכלית-חברתית, סיכומי מחקרים והשפעות של המחשבה המרקסיסטית על החברה הישראלית. מכלול החומרים הזה אינו רק ארכיון היסטורי אלא גם כלי חיוני להבנת השורשים הרעיוניים של המפלגה ותפקידיה בחברה הישראלית לדורותיה.

מקור חיוני להבנת הפוליטיקה והחברה בישראל

ארכיון מק"י הוא אינו רק מאגר מסמכים, הוא מקור חיוני להבנת הדינמיקה הפוליטית והחברתית של ישראל. המפלגה הקומוניסטית, הוותיקה ביותר ואחת המשפיעות בשמאל במדינה, מילאה תפקיד מהותי בעליית התנועה הפועלית, במאבקים לזכויות עובדים, במאבקים נגד אפליה ובקידום חיים משותפים ליהודים וערבים.

הארכיון מעניק הזדמנות לחוקרים, לסטודנטים ולקהל הרחב להעמיק במרקם הרעיוני והמעשי של השמאל הישראלי, ולהיחשף לאתגרים שעמדו בפניו לאורך ההיסטוריה.

מסמכי העבר מלמדים על ההווה

מעבר לחשיבות ההיסטורית, המסמכים המוצגים במדור רלוונטיים במיוחד למציאות הנוכחית בישראל. סוגיות של זכויות עובדים, יחסי יהודים-ערבים, התנגדות לכיבוש וחיפוש אחר פתרונות שלום ממשיכות לעמוד במרכז השיח הפוליטי-חברתי גם כיום. הארכיון מאפשר להתוודע למקורות ראשוניים, לבדוק לעומק כיצד נבנו הרעיונות שהפכו מציאות, ולהבין כיצד התפתח השמאל בישראל לאורך המאה האחרונה. החומרים יכולים להעניק השראה לפעילים ולחוקרים הממשיכים לפעול לקידום שלום, צדק, שוויון ודמוקרטיה.

הארכיון מבוסס על עקרונות של פתיחות ודמוקרטיה. כל אדם מוזמן להיכנס לאתר, לעיין, להוריד ולשתף מסמכים – וכל זאת ללא תשלום, וללא הגבלות. הארכיון הוא יוזמה רחבה, וכל אדם מוזמן להמליץ, לתקן ולהציע מסמכים נוספים – מתוך שאיפה למצות את מלוא רבדיה של ההיסטוריה של השמאל ולהנגיש אותה לדורות הבאים.

הארכיון החדש הוא לא רק עדות חיה לעברה של המפלגה בארץ, אלא גם כלי ללמידה, להשראה ולפעילות חברתית. הארכיון מדגיש את האפשרות להישען על ניסיון העבר ולהשתמש בו כמנוע להבנת האתגרים וההזדמנויות של ההווה והעתיד.

גל קליין

כתובת הארכיון:

<https://www.marxists.org/hebrew/organizations/maki/index.htm>

ארכיון האינטרנט המרקסיסטי (Marxist Internet Archive), שהוא אחד המאגרים הדיגיטליים החשובים בעולם לכתבים סוציאליסטיים, קומוניסטיים ומרקסיסטיים, הרחיב בימים אלה את פעילותו בעברית עם מדור מיוחד המוקדש כולו למפלגה הקומוניסטית הישראלית. זה צעד משמעותי לא רק עבור חוקרי תחום ההיסטוריה הפוליטית, אלא גם עבור כל מי שמעוניין להעמיק במורשת הפוליטית והחברתית של השמאל בארץ.

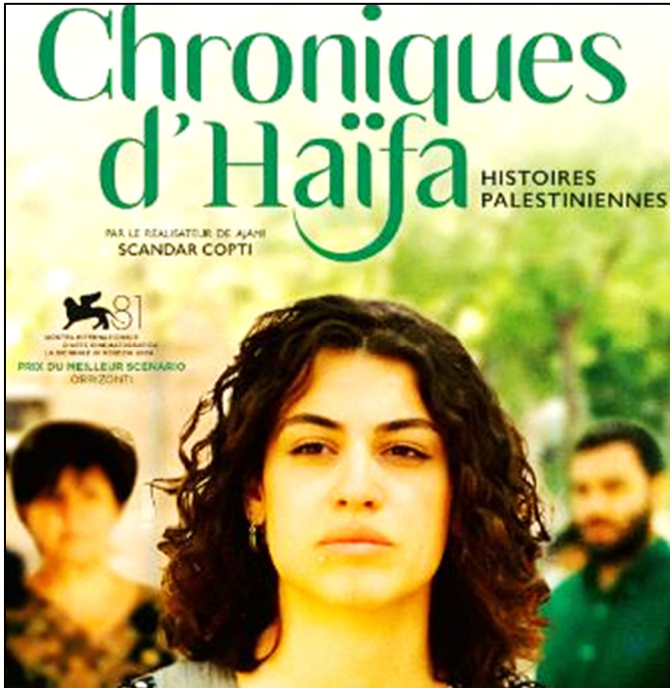
המדור החדש מאפשר גישה ראשונה מסוגה למסמכים היסטוריים, לנאומים בכנסת, לספרים ולמאמרים שהיו שמורים בארכיונים וכעת זמינים לכלל הציבור. החומרים מתעדים את דרכה של המפלגה מאז הקמתה ב-1919 ועד ימינו, ומציגים פסיפס עשיר של פעילות פוליטית, תרבותית וחברתית.

באתר הארכיון נוספו תכנים היסטוריים רבי-ערך, חלקם נסרקו ותומללו לראשונה, שמאירים מזוויות חדשות את תולדות המפלגה הקומוניסטית, את מאבקה ואת תרומתה לחברה הישראלית. המבקרים באתר יוכלו למצוא כעת אוצר של כתבים, ספרים, חוברות ונאומים מאת מנהיגי המפלגה הבולטים – תאופיק טובי, אמיל תומא, אמיל חביבי, אסתר וילנסקה, מאיר וילנר ואחרים – אשר עיצבו את דרכה הרעיונית והפוליטית. לכל אחת מהדמויות נפתח עמוד ייעודי הכולל את כתביהם המלאים, ראיונות, מאמרים שפורסמו בביטאון המפלגה כמו "ערכים", "קול העם" ו"זו הדרך", וכן מאמרים תיאורטיים ופוליטיים שהותירו חותם בשיח הציבורי. בנוסף, הועלו לראשונה לרשת תכנים נדירים בהוצאת המפלגה: מסמכים מתוך ועידותיה מאז ימי ראשיתה ב-1919 ועד ימינו, חוברות שפורסמו לציון מועדים מרכזיים בתולדות התנועה, מהדורות מיוחדות של עיתוניה ותעודות פנימיות שמעולם לא נחשפו בעבר לציבור הרחב.

המאגר החדש מציע גם תיעוד עשיר של מאבקים פוליטיים וחברתיים שהובילה המפלגה לאורך השנים: ממסמכי ועדים

פסטיבל הסרטים הבינלאומי חיפה

ארבע המלצות והסרט הנעלם

מנאר שהאב בכרות סרטו של הבמאי סקנדר קובטי המוקרן בצרפת

חוזר לחייה אביה גוסטב (סטלן סקארסגארד), בימאי קולנוע מפורסם, ובאמתחתו הצעה: הוא מעוניין שהיא תגלם את התפקיד הראשי ביצירה אוטוביוגרפית חדשה שעליה הוא עובד. נורה מסרבת, והתפקיד נמסר לשחקנית אמריקאית. כך מתחיל הסיפור ומסתעף. ספוילר: לסרט "הפי אנד".

כרוניקות חיפאיות

מהו "הסרט הנעלם" שבכותרת הכתבה? זה סרטו של הבימאי היפואי סקנדר קובטי "כרוניקות חיפאיות, סיפורים פלסטיניים" שעלה לאקרנים בצרפת וזוכה להצלחה רבה. קובטי מוכר היטב, בין השאר באמצעות סרטו "עג'מי" שהיה מועמד לאוסקר ב-2010.

אך הסרט ("חגים שמחים" או "מועדים לשמחה", בגרסה העברית) שאמור היה להיות גולת הכותרת בפסטיבל חיפה לא יוקרן בישראל - פרט לכמה הקרנות מקומיות ולא מסחריות שנערכו בשנה האחרונה. במרכז הסרט: משפחה ערבית-בורגנית המתגוררת בבית מפואר במרכז הכרמל ואשר יורדת לאיטה מנכסיה. כל חלקי המשפחה נאלצים להתמודד עם סיטואציות חברתיות שהן תולדה של גזענות, אפליה, שמרנות וקיפוח, תוך ניסיון נואש לשמור על שלום בית.

הדרמה האינטימית, דוברת הערבית והעברית בהשתתפות שחקנים ערבים ויהודים, משלבת שורה של סיפורים אישיים כמו זה של פיפי (מנאר שהאב), צעירה הלומדת באוניברסיטה העברית והמנסה להסתיר מבני משפחתה את נסיבות פציעתה בתאונת דרכים אחרי ליל שתייה במסיבת פורים. זה לא סרט של שחור-לבן, אלא כזה שמזכיר את האמירה של לב טולסטוי ברומן "אנה קרנינה": "כל משפחה אומללה בדרכה שלה".

יוסי אבו

פסטיבל הסרטים הבינלאומי חיפה ה-41 יפתח ביום ראשון הקרוב, 5 באוקטובר וימשך כעשרה ימים. השנה נאלצה הנהלת הפסטיבל להציג תוכנית אמנותית מצומצמת בצל החרם הבינלאומי של עולם התרבות הישראלי בשל הג'נוסייד שמבוצע בעזה. רבים בעולם הקולנוע, במאים ושחקנים, הצטרפו לחרם ומסרבים לשלוח סרטים להקרנה בארץ או להגיע כאורחים בפסטיבלים.

בין הסרטים העלילתיים המסקרנים שיתחרו השנה על הפרס הגדול ניתן למצוא את "על כלבים ואנשים", סרטו החדש של הבמאי הישראלי דני רוזנברג ("החייל הנעלם", "מותו של הקולנוע ושל אבא שלי גם"). הסרט עוקב אחר דר (אורי אבינעם), נערה בת 16 מקיבוץ ניר עוז שמנסה למצוא את כלבתה שאבדה בימים שלאחר טבח 7 באוקטובר - סיפור אישי ונוגע ללב המתרחש על רקע מציאות טראומטית.

עוד בין הסרטים המתחרים: "כמה הערות על המצב" של ערן קולירין ("ביקור התזמורת", "ויהי בוקר") - יצירה ניסיונית המורכבת מאסופת קטעים סוריאליסטיים המתאיישים למצב המעורער במדינה תחת מלחמה קולוניאלית. בסרט משתתפים סטודנטים מבית הספר לאמנויות הבמה של סמינר הקיבוצים וראש המגמה יחזקאל לזרוב.

סרט נוסף שימשוך עניין רב הוא "פנתר כפול" של מרקו כרמל. הסרט חושף את סיפורו האמיתי של יעקב אלבו - עבריין שנשתל כחפרפרת בתנועת "הפנתרים השחורים", נמנה עם מנהיגיה, ובשלב מסוים אף נבחר ליו"ר הארגון. כאחד מחמשת ראשי התנועה השתתף אלבו גם בישיבה עם ראש הממשלה גולדה מאיר, שנודעה בתגובתה: "הם לא נחמדים". כבר בפברואר 1971 נטען כי אלבו גויס כסוכן משטרה בשורות התנועה ואף קיבל תשלום על פעילותו. האשמות אלו אומתו רק שנים רבות אחר כך, בנובמבר 2011, עם פרסום מסמכים מארכיון המדינה שחשפו פרטים חדשים על פרשת החדירה שח סוכני משטרה לתוך התנועה.

נקברה בחיים

לבד מ"כמה הערות על המצב" ומ"פנתר כפול", ראוי לצפייה "פאדיה", סרטו של הבמאי שאדי סרור. הסרט עוקב אחרי שתי משפחות שכנות בכפר ערבי גלילי. משפחת אל-האווי השמרנית קוברת את הבת, הסטודנטית פאדיה, כשהיא עוד בחיים. בני משפחת סרור מוציאים אותה מקברה ומחביאים אותה בביתם. הסרט מאתר ניסיון רצח המכונה בעיתונות ובמשטרת ישראל "על רקע כבוד המשפחה".

בראיון שהעניק ל"הארץ" במרס אשתקד סיפר הבימאי, כי לפני עשר שנים הוא שמע אישה אומרת בערבית: "אנא מקבורה בל-חיות" ("אני קבורה בחיים"). המפגש עמה היה מקרי לחלוטין והדבר היחיד שזכור לו ממנה הוא אמירה זו. "רציתי ליצור סביבה סיפור ולהפוך אותו ליצירה. קבורה בחיים זו שיטת רצח שהייתה נהוגה בתקופות היסטוריות באירופה, אבל גם ערבים נהגו לקבור את בנותיהם בעודן חיות", אמר.

"ערך סנטימנטלי" היא הבחירה הרביעית שלנו. זה סרטו החדש של הבימאי עטור הפרסים יואכים טרייר שגרף את הפרס הגדול בפסטיבל קאן האחרון. לאחר מות אמה של נורה,

66 אלף הרוגים בעזה

הארגון רופאים לזכויות אדם דיווח כי שישה מקרובי משפחתו של ד"ר מוחמד אבו סלמיה, מנהל בית החולים א-שיפא, נרצחו, בהם אחיו מאג'ד, אשתו ושני אחייניו. שבעה נוספים, בהם אחותו וילדיה, נפצעו, ואדם נוסף קבור תחת הריסות בית המשפחה במחנה שאטי לאחר הפצצה ישירה.

בארגון הדגישו את פועלו של ד"ר אבו סלמיה, שהמשיך לעבוד במסירות גם לאחר שהותקף בית החולים ושימש מטרה, ואף לאחר מעצר בלתי-חוקי של למעלה משבעה חודשים. הד"ר אבו סלמיה פרסם קריאה דחופה לקהילה הבינלאומית להתערב, להגן על בתי החולים ולמנוע את ההתקפה הישראלית המכוונת על א-שיפא, שמטרתה לדבריו "להשבית שוב" את המרכז הרפואי – כפי שקרה בנובמבר 2023 ובאפריל 2024. לדבריו, הפגיעה במרכז הרפואי היא במסגרת הניסיון לגרש את תושבי עזה. הוא קרא לאפשר לצוותים הרפואיים להמשיך עבודתם.

בראשון (28.9) הורה בג"ץ למדינה להשיב לעתירה הדורשת למנוע את פינוי בתי החולים בעזה ולאפשר למטופלים, לצוותים רפואיים ולאספקה להגיע אליהם. את העתירה הגישו רופאים לזכויות אדם, האגודה לזכויות האזרח והמוקד להגנת הפרט, שטענו כי גם לאחר שנתיים של תקיפות אינטנסיביות, עומדת לתושבי הרצועה הזכות שלא לאבד את חייהם בשל היעדר טיפול רפואי. העותרים הציגו עדויות רופאים ונתוני אור"ם המצביעים על קריסת מערכת הבריאות: ארבעה מרכזים רפואיים הפסיקו לפעול מאז תחילת החודש, וכל בתי החולים שנותרו ניזוקו ואינם מצוידים כראוי. "החובה להגן על מוסדות רפואיים ולהבטיח טיפול לחולים ולפצועים היא בסיסית במשפט הבינלאומי והוכרה בפסיקת בג"ץ. עקירת מטופלים ממיטותיהם ושלילת זכותם לטיפול היא מעשה אכזרי", נאמר בעתירה.

17 בני אדם נהרגו בבוקר יום שני (29.9) בתקיפות צה"ל ברצועת עזה – כך דיווחה סוכנות הידיעות וואפא בהסתמך על גורמי רפואה. לפי הדיווחים, 16 מההרוגים נהרגו בעיר עזה, שסופגת בימים האחרונים הפגזות כבדות, הריסת בניינים וחדירה של כוחות קרקעיים מכמה כיוונים.

צוותי הצלה חילצו ברחוב א-נצר בעיר תשע גופות שנהרגו מידי כוחות הכיבוש. במקביל נמשכים תקיפות סביב בית החולים א-שיפא והגישה אליו נחסמת, במטרה לכתר את האזור ולהכריח תושבים לעזוב. במחנה א-שאטי נמשכות תקיפות אוויריות וקרקעיות, כולל פיצוץ כלי רכב ממולכדים, שגבו את חייהם של עשרות אזרחים. בצפון נוסייירת נהרג אדם אחד ותשעה נפצעו בהפצצה על אוהל עקורים, ובדרום הרצועה נמשכות הפגזות כבדות על מרכז חאן יונס.

כוחות הכיבוש ירו בראשון (28.9) שני פגזי ארטילריה לעבר בית החולים אל-חילו בעיר עזה, שבו פועלות מחלקות שונות ובהן מחלקה לחולי סרטן וחדר יילודים שבו מאושפזים 12 פגים. למעלה מ-90 בני אדם, בהם צוותים רפואיים וחולים, שוהים בבית החולים הנמצא תחת מצור מוחלט, כאשר הכניסה והיציאה ממנו נחסמו לחלוטין.

לפי מקורות רפואיים, מניין ההרוגים ברצועה מאז 7 באוקטובר 2023 הוא 66,005 אזרחים – רובם נשים וילדים. 168,162 נפצעו. מדובר בנתונים ראשוניים בלבד, שכן רבים עדיין תחת ההריסות או ברחובות, וצוותי הצלה מתקשים להגיע אליהם.

השבוע לפי איתי בנימיני

גרייט ניוז! ג'יבי אגריד
תאת זה יואס ויל בי
דה סקונד סטייט אוף יזראל!

מק"י וחד"ש

הפגנה ארצית לציון 25 שנה

לאירועי אוקטובר 2000

יום שבת 4.10 | 16:00 | סח'נ'ין רחוב א-שוהדאא'

כולנו העיר - יאפא תל אביב

מפגש לבעלי עסקים יפואים

יום ראשון 5.10 | 19:00 | מועדון א-ראביטה

zoha.org.il

זו הדרך ברשתות החברתיות

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

